

Drammen kommune
Postboks 7500
3008 DRAMMEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Christian Hillmann, 22003635

Skadefellingstillatelse på ulv i deler av Øvre Eiker, Drammen og Holmestrand kommuner - melding om vedtak

Bakgrunn

Fylkesmannen ble i dag 16. aug. kl. 17:16 informert av Statens Naturoppsyn om to lam som var bekreftet tatt av ulv. De to lammene var tatt ved ulik tid, og den siste trolig natt til den 16. Stedet var i nærheten av plassen Skulkerud, i skogsområdet mellom Øvre Eiker, Drammen og Holmestrand kommuner. Fylkesmannen mottok et bilde av antatt ulv fra viltkamera ved innsjøen Eikerens østside den 11. august, og en kort mobilfilm den 15. august, tatt ved Eidsfoss. Sent den 15. mottok Fylkesmannen også et foto av trolig ulv fra viltkamera tatt tidlig i august, i skogsområdet vest for Konnerud. Dette kan tyde på at ulven har vært i området en stund. Det er to beitelag i området. Tall fra Organisert beitebruk (2019) viser at det ble sluppet 125 sau/254 lam og 337 storfe i Vestskogen Sambeitelag. I Sirikjerke Beitelag 38 søyer/40 lam og 147 storfe.

Fylkesmannen tildelte muntlig, og bekreftet med e-post, en skadefellingstillatelse på én ulv i området med virkning fra 16. august kl. 18:00 til 21. august kl. 12:00. Skadefellingstillatelsen ble tildelt raskt etter bekreftelse fra SNO, og med bakgrunn i at det var ferske skader. Erfaringsmessig er det størst sannsynlighet for felling kort tid etter skade – hvis ulven returnerer til skadeområdet påfølgende natt.

E-post fra Fylkesmannen om tildelt skadefellingstillatelse, sent 16. august kl. 18:43:

«Med bakgrunn i skade på sau av ulv bekreftet av Statens Naturoppsyn i dag den 16.08, i nærhet av Skulkerud - i skogsområdet mellom Konnerud og innsjøen Eikeren, gis det skadefellingstillatelse på 1 ulv. Det ble dokumentert to lam tatt av ulv. Den siste skaden er trolig fra natt til 16. Den andre noe eldre. Tillatelsen er gitt av Fylkesmannen i Oslo og Viken og i samråd med Fylkesmannen i Vestfold og Telemark. Skadefellingstillatelsen varer frem til fredag 21. august kl. 12. Skadefellingsområdet er skogsområdet mellom Øvre Eiker, Drammen og Holmestrand kommuner. Nærmere avgrensing er Eikeren i vest, fylkesvei 2744 i nord, fylkesvei 2722 og 2716 i nordøst, E18 i øst og fylkesvei 319 og 3236 i sør. Ansvarlig for skadefellingsforsøket er regional skadefellingsleder Håkon F. Borgen. Kun medlemmer av skadefellingslaget skal delta på fellingsforsøket. Skriftlig vedtak med nærmere, spesifiserte vilkår for skadefellingsforsøket vil ettersendes. Fylkesmannen nås på tlf. 97135265».

Området er et skogsbeiteområde med sau og også storfe på fritt utmarksbeite.

Erfaringsmessig er det vanskelig å finne igjen skadde og drepte dyr i skogsområder, og på denne tiden av året vil også eventuelle kadaver raskt bli nedbrutt. Hvis det har vært ulv en tid i området, så ser vi ikke bort fra at skadene kan være større. Samtidig så mener vi at potensialet for nye skader kan være høyt dersom ulven blir værende i dette beiteområdet.

Med utgangspunkt i at dette er et prioritert beiteområde hvor det går sau, så mener vi at det er riktig å raskt gi skadefellingstillatelse når potensialet for nye skader er til stede. Området ligger i sin helhet utenfor ulvesonen.

Vi har ingen opplysninger om eventuelle genetisk viktige ulv i region 2 (innvandrere eller valper av innvandrere).

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav b og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Det er ikke fastsatt nasjonalt mål om ulv i region 2. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, fatter rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling, jf § 8. Rovviltnemnda i region 2 vedtok den 14. mai en kvote for betinget skadefelling av to ulver. Kvoten forvaltes av fylkesmennene i regionen i fellesskap, og er gitt for å forebygge og hindre at disse artene gjør skade på bufe. Det er i alt tildelt tre skadefellingstillatelser i region 2, men ingen er tatt ut. Gjenstående kvote er dermed fortsatt 2 dyr.

Klima- og miljødepartementet har i brev datert 24. april 2018 gitt føringer om at genetisk viktige individer av ulv, dvs. finsk-russiske innvandrere og deres førstegenerasjons avkom, skal beskyttes på en best mulig måte. Dette fordi den genetiske situasjonen for den sør-skandinaviske ulvebestanden er alvorlig. Departementet viser blant annet til felles retningslinjer mellom norske og svenske myndigheter som stiller krav om at begge land så langt det er mulig skal unngå utilsiktet felling av slike ulver. Miljødirektoratet er bedt om å sørge for en tett oppfølging av streifulver, og så langt det er mulig å avklare individenes genetiske status i forkant av fellingsforsøk. Departementet erkjenner at det kan oppstå situasjoner der det i praksis er utfordrende, og at genetisk status i enkelte tilfeller vanskelig lar seg avklare i forkant.

Ut fra kravet fra Klima- og miljødepartementet så skulle ideelt sett genetikken vært avklart før evt. skadefellingsforsøk. Fylkesmannen vurderer imidlertid at det er svært lite sannsynlig at man klarer å skaffe en velfungerende DNA-prøve i dette området på kort tid og å få denne analysert og vurdert. Samtidig er potensialet for skade så pass stort, at det taler for at en iverksetter skadefellingsforsøk

direkte. Erfaringene fra tidligere har vist at jakt på ulv i et slikt skogsterreng er svært vanskelig og ressurskrevende.

Skadefellingslaget skal bidra til å avklare genetisk status ved å eventuelt samle inn funn av genetisk materiale, som for eksempel møkk. Dersom det skulle vise seg å være mistanke om at det er et genetisk verdifullt individ, vil vi kontakte Miljødirektoratet for en ny vurdering.

Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd.

Ved behandling av søknader om skadefelling skal føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til bestandsrapport 1. juni 2020 utarbeidet av blant andre Rovdata.

”Føre-var-prinsippet” i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, bl.a. gjennom Liberg m.fl. (2011), jf § 10.

Fylkesmannen viser til gjeldende føringer om at det ikke skal være ulv som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder. Ut fra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau, jf. også gjeldende forvaltningsplan for store rovdyr i region 2. Iht. samme forvaltningsplan skal tiltak skal rettes mot rovviltet og det skal være en lav terskel for å gi skadefellingstillatelse på ulv når potensialet for videre skade er vesentlig.

Fylkesmannen anser at det nå foreligger et vesentlig skadepotensial, jf. § 9 annet ledd, bokstavene b og c. Skadepotensialet vurderes som betydelig om en ulv fortsatt skal ha tilhold i området.

Fylkesmannen anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotesialet, anser Fylkesmannen at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på den skadevoldende ulven, og at det gis fellingstillatelse på én ulv i dette området.

Konklusjon og vedtak:

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom ulven fortsatt oppholder seg innenfor dette området finner Fylkesmannen å tillate skadefelling på en – 1 – ulv. Tidsrom for skadefellingstillatelsen framgår av vilkårene for tillatelsen.

Skadefellingsforsøket ledes av regional fellingsleder Håkon F. Borgen, får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket. Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet har følgende avgrensning: Skogsområdet mellom Øvre Eiker, Drammen og Holmestrand kommuner. Nærmere avgrensning er Eikeren i vest, fylkesvei 2744 i nord, fylkesvei 2722 og 2716 i nordøst, E18 i øst og fylkesvei 319 og 3236 i sør.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av en – 1 - ulv i tidsrommet 16. august 2020 kl. 18:00 til og med 21. august 2020 kl. 12:00.
3. Regional skadefellingsleder Håkon F. Borgen er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Dette gjøres i nært samarbeid med øvrige kommunale skadefellingslag ved behov. Fylkesmannen krever at det kun er personer oppført på liste oversendt Fylkesmannen som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Fylkesmannen krever at deltakerne i fellingslaget - jegere og hundeførere, oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
4. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en ramme på inntil kr 50 000,-. Utgangspunktet er en sats på kr 1 600,- pr deltaker pr døgn. Rammen skal også dekke direkte kostnader. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må skadefellingsleder ta kontakt med Fylkesmannen og avtale dette i forkant.
5. Ulv som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning, Trondheim. Hvordan frakt skal finne sted, avklares med Fylkesmannen.
6. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen, SNO eller politiet krever dette.
7. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf forskrift om utøvelse av jakt og fangst, fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning den 22. mars 2002, jf § 15 og 16.
8. Felling eller forsøk på felling av ulv skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og politiet. Dersom ulv skadeskytes, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.

9. Fellingslaget skal melde tilbake til Fylkesmannen minimum en gang pr. døgn om gjennomføringen av fellingsforsøket. Dersom fellingslaget får kontakt med ulv, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart. Fylkesmannen kontaktes via beredskapstelefonen – tlf. nr. 971 35 265.
10. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
11. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen. Dette gjelder blant annet dersom det er ett genetisk viktig individ.
12. Det gis adgang til å postere i bil på følgende vilkår under dette fellingsforsøket;
  - Under transport skal våpen i bil være tomt for ammunisjon, og våpenet skal være nedpakket i futteral, bag eller veske.
  - Motor og lys skal være avslått når bilen brukes til postering.
  - Samtlige kjøretøy som blir benyttet til dette formål, skal ha godt synlig merking som tydelig informerer om at fellingsforsøk pågår, og at kjøretøyet og de som benytter seg av det deltar i fellingsforsøket.
  - Fellingslaget skal ta alle nødvendige forholdsregler for å ivareta allmennhetens sikkerhet i forbindelse med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.
13. Det gis tillatelse til å bruke løs på drevet halsende hund på følgende vilkår under dette fellingsforsøket;
  - Hunden(e) skal ha gps-sender.
  - Hunden(e) skal bare slippes på ferske spor som en vet sikkert er fra ulv.
  - Dersom hunden slår over på annet vilt eller husdyr skal hundefører være i stand til raskt å ta inn hunden.
  - Husdyreiere i området må godkjenne at hund kan slippes.
  - Kommunen må gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven.

Senest en måned etter at løs på drevet, halsende hund er brukt skal det sendes rapport til Miljødirektoratet med kopi til Fylkesmannen. Av rapporten skal det framgå hvordan slik hund er brukt og effekten av dette. Det skal ligge med utskrift eller fil av gps-logg fra hundepiler.

14. Ved funn av genetisk materiale fra ulven, for eksempel avføring eller urin, skal skadefellingslaget umiddelbart kontakte SNO for å få sikre dette materialet slik at det kan sendes inn til genetisk analyse.

For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes, fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes er det i 2019 etablert en egen rapporteringsløsning i Miljøvedtaksregisteret. Ved iverksetting av tillatelser stilles det fra 2020 krav om at det blir lagt inn rapport for det enkelte fellingsforsøk i denne løsningen. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no, se også vedlagte veiledning for rapportering.

Dersom ulv skade skytes eller felles, skal det gis melding på beredskapstelefonen nr: 971 35 265.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13. Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er tre – 3 – uker fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Ellen Lien
Seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Christian Hillmann
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent